

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ
ДОНЕЦЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
ДЕРЖАВНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД «МІЖРЕГІОНАЛЬНЕ ВИЩЕ
ПРОФЕСІЙНЕ БУДІВЕЛЬНЕ УЧИЛИЩЕ М. КРАМАТОРСЬКА»

ЗАТВЕРДЖУЮ
Заступник директора
_____ О.І. Похілько
«___» _____ 2017 р.

**Методична розробка бінарного відкритого уроку
з дисциплін «Основи екології» та «Культурологія»
на тему «Міжнародний досвід і співробітництво у галузі охорони
навколишнього середовища в контексті постмодерністської моделі світу
в західній та українській інтерпретаціях»**

Розробили:

Гардаш М.В., викладач основ екології

Мікуліна М.А., викладач культурології

Розглянута та схвалена
на засіданні методичної
комісії загальноосвітніх дисциплін
Протокол №__ від _____ 2017 р.
Голова МК _____ Л.А. Мірошніченко

Краматорськ – 2017

АНОТАЦІЯ

Методична розробка присвячується проблемі формування умінь учнів використовувати набуті знання для оцінки негативних соціальних, економічних та інших наслідків під час змін природного середовища в результаті антропогенних дій.

Урок на вибрану тему розкриває закономірності концепції культури й екології, яка стала основою нового наукового напрямку культурної екології, або екологічної культури. Культура є результатом розвитку взаємовідносин людини і навколишнього середовища, а від рівня культури залежить форма відносин з природним середовищем.

Представлені відомості про взаємозв'язок екології і культури які провокують зміни у світогляді людини, формують сучасний образ світу як сукупності нелінійних процесів. Розкривається сутність національної і глобальної екологічної політики. Наводяться стратегії сталого екологічного розвитку України і світу. Особливу увагу приділено становленню та світовому розвитку постмодерну як нового світогляду. Описується стан сучасного мистецтва в Україні.

В розробці уроку використовуються інтерактивні методи і активізації пізнавальної діяльності, проблемно-пошуковий підхід, пропедевтичні та інші види завдань, що сприяють створенню чітких уявлень учнів про міжнародне співробітництво в галузі охорони природи та його культурологічні аспекти. Тема розробки відповідає програмам з «Основ екології» та «Культурології» для учнів спеціальності 5.092110 «Будівництво та експлуатація будівель та споруд» напрямку підготовки 0921 «Будівництво», та призначена для проведення уроків серед учнів професійно-технічних навчальних закладів.

ЗМІСТ

1. Анотація.....	2
2. Зміст.....	3
3. Вступ.....	4
4. Основна частина.....	6
5. Висновок.....	42
6. Список використаних джерел.....	43
Додатки.	

ВСТУП

У процесі формування світогляду вкрай важливо допомогти учням усвідомити єдність природи, зробити акцент у навчанні на тому, що вивчається не щось позахмарне й абстрактне, а знайомі речі, з якими ми маємо справу повсякденно, але не звертаємо на них увагу.

Серед різноманітних форм культури одне з вагомих місць у наш час посідає така її форма, як екологічна культура. Перифразуючи Освальда Шпенглера, можна сказати, що екологічна культура — це здатність людини відчувати живе буття світу, приміряти і пристосовувати його до себе, взаємоузгоджувати власні потреби й устрій природного довкілля. Інакше кажучи, екологічна культура є цілепокладаючою діяльністю людини (включаючи і наслідки такої діяльності), спрямованою на організацію та трансформацію природного світу (об'єктів та процесів) відповідно до власних потреб та намірів.

Неважко помітити, що екологічна культура повертає нас до вихідного, первісного поняття культури загалом, яке означає мистецтво впорядковувати навколишнє середовище, а також реалізувати людське життя на певній ціннісній основі. Екологічна культура звернена до двох світів — природного довкілля і внутрішнього світу людини. Своїми цілями вона спрямована на створення бажаного устрою в природі і на виховання високих гуманістичних смисложиттєвих цінностей та орієнтирів у людському житті.

Екологічна культура спрямована на подолання власної обмеженості людини як природної істоти щодо пристосування в біосфері в умовах постійної конкуренції з боку тих чи інших форм живої речовини. Вона є сукупністю адаптивних ознак виду принципово нового гатунку. Про їхнє значення можна мати судження від протилежного: людина, позбавлена звичних засобів впливу на довкілля (житла, одягу, знарядь праці, зброї, медичних препаратів та ін.) має сумнівні шанси вижити й утвердитися в

природних екосистемах. І, навпаки, маючи їх, вона, по суті, виводить себе за межі конкуренції, оскільки володіє адаптивними набутками, несумірними з виробленими іншими видами в процесі біологічної еволюції. Тому екологічна культура не є чимось несуттєвим чи вторинним для існування людини: вона становить саму його функціональну основу, уможливаючи доцільне й ефективне природокористування.

Виховання естетичних потреб особистості, відчуття гармонії і дисгармонії — перший крок розвитку креативності, творчих можливостей особистості, розвитку її творчих здібностей, що є нагальною потребою як сучасного суспільного розвитку, так і особистісного самовдосконалення. Це необхідний компонент розвитку екологічної свідомості, екологічної культури сучасної людини.

ОСНОВНА ЧАСТИНА

МЕТОДИЧНЕ ОБГРУНТУВАННЯ ТЕМИ

Методична розробка пропонує матеріали для підготовки і проведення бінарного уроку з дисципліни «Основи екології» на тему: «Міжнародний досвід і співробітництво у галузі охорони навколишнього середовища.» та дисципліни «Культурологія» на тему «постмодерністської моделі світу в західній та українській інтерпретаціях» Наведені теми відповідають навчальним програмам і є одними з най пов'язаних у двох дисциплінах. Матеріал уроку підібраний так що є цікавим для більшості учнів, незалежно від рівня їхньої успішності.

Відкрите заняття сприяє вихованню допитливості, працелюбності, формуванню наукового світогляду, розвитку інтелекту, логічного, абстрактного, діалектичного мислення. Урок спрямований створювати оптимальні умови, під дією яких здійснюється процес навчання та виховання.

Він відповідає наступним дидактичним вимогам: чітко сформульовані освітні знання у цілому та їх складові елементи, їхній зв'язок з розвивальними та виховними задачами.

Засвоєнню учнями наукових знань, формуванню вмінь і навичок сприяють: поєднання слова з наочністю, визначення та усвідомлення пізнавальної задачі, сприйняття нового матеріалу, узагальнення та формування понять, застосування знань, умінь і навичок, аналіз досягнень учнів та перевірка засвоєння ними знань і вмінь. Окремі елементи розвивального характеру дозволяють залучити учнів до активної діяльності, спонукає мислити творчо, створюють можливість застосування теоретичних знань в різноманітних ситуаціях.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ПРОВЕДЕННЯ УРОКУ

Відомо, що навчання - це процес взаємодії вчителя з учнями при роботі над певним змістом навчального матеріалу з метою його засвоєння та оволодіння способами пізнавальної діяльності. Викладачу потрібно так організувати навчальний процес, так його проводити, щоб учні брали безпосередню участь в діяльності, щоб мета навчання, що задається викладачем, ставала їх особистою. Особистісно-орієнтована педагогіка висуває на передній план нетрадиційні підходи до організації процесу навчання в сучасній школі. Але структура уроку зберігається незмінною.

Актуалізація опорних знань: передбачає перевірку домашнього завдання і актуалізацію нової теми уроку. Проводиться нестандартними методами, логічно включеними в форму уроку «ток-шоу»:

1. Перевірка інтегрованого домашнього завдання «Цитати письменників-модерністів про захист природи»;
2. Метод «Бліц-опитування», який складається з графічної і вербальної частин;
3. Під час вивчення нового матеріалу учні представляють випереджальне завдання у вигляді індивідуально-пошукової роботи.

Вивчення нового матеріалу: бінарний урок у формі *ток-шоу* «*Говорить Україна*». Задіяні всі учні, знання з предметів «Екологія» і «Культурологія» інтегровані. Задля підвищення результативності роботи обрано метод складання *опорних конспектів*. Викладачі пропонують учням шаблон ОК, який глядачі заповнюють протягом уроку інформацією, яку в ігровій формі надають гості шоу та ведучі. Для наочності використовується презентація, відеоролики, монтовані учнями, демонструються моделі, виконані як практичне завдання. Кожен пункт плану обговорюється з учнями через прямий діалог.

Закріплення нового матеріалу: передбачає систематизацію, узагальнення і закріплення на практиці набутих знань. Для якісного засвоєння матеріалу учням пропонуються такі завдання:

1. Складання екологічного плакату-колажу в техніці постмодерну.
2. Індивідуальна робота у дошки на співвіднесення термінів-понять з екології.
3. Вікторина
4. Гра «Що у скриньці».

Кінцевою метою роботи залишається творчий, особистісний та громадянський розвиток учня, на що направлена реалізація різних етапів уроку.

ПЛАН УРОКУ

Тема програми дисципліни «Культурологія»: Світовий культурний процес ХХ ст. і культура України в його контексті.

Тема програми дисципліни «Основи екології»: Управління природокористуванням та правовий захист навколишнього середовища.

Тема уроку: Міжнародний досвід і співробітництво у галузі охорони навколишнього середовища в контексті постмодерністської моделі світу в західній та українській інтерпретаціях

Тип уроку: комбінований, бінарний

Вид уроку: ток-шоу

Мета уроку:

Навчальна: ознайомитись з постмодерною культурною парадигмою в західній та українській інтерпретаціях, визначити основні напрямки розвитку сучасної культури. Ознайомитись з світовими та місцевими структурами природоохоронного профілю.

Розвиваюча: показати взаємозв'язок між науками, розвивати уміння самостійно-пошукової діяльності, опрацювання різних джерел інформації, навички практичного застосування набутих теоретичних знань. Визначити роль екологічного виховання, освіти, культури у формуванні екологічного світогляду.

Виховна: виховувати різнобічно розвинену, культурно-освічену молодь, сприяти зростанню почуття патріотизму та любові до України

Матеріально-технічне забезпечення уроку: комп'ютер, проектор, методична розробка уроку, відеоматеріал; підручник; схеми та таблиці; відеопрезентація, опорний конспект, вироби зі вторинної сировини, плакати-колажі, чорна скринька з артефактом.

Міжпредметні та внутрішньо предметні зв'язки: історія, хімія, біологія, українська література, світова література, філософія.

Список літератури для учнів:

Культурологія. Навчальний посібник. - К: КНЕУ, 2001.- 121 с.

Культурологія. Навчальний посібник /Гриценко Т. Б., Гриценко С. П., Кондратюк А. Ю. - К.: Центр навчальної літератури, 2007.- 392 с.

Культурологія: українська та зарубіжна культура. Навчальний посібник/ Зязюн І., Семашко В. та ін.; Ред. М.М. Закович. - К.: Знання, 2007.- 567 с.

Основи екології. Підручник. Андрейцев А.К. — К.: Вища шк., 2001. — 358 с.

Основи загальної екології. Білявський Г.О., Падун ММ., Фурдуй Р.С. — К.: Либідь, 1995. — 368 с.

Основи екології. Навчальний посібник / Л. Б. Лук'янова. – К. : Вища шк., 2000. – 327 с.

Інтернет ресурси:

<http://artukraine.com.ua>

<http://www.ecobyт.ru>

<http://www.kulturologia.ru>

<http://waste.bei.org.ua>

<http://pryroda.in.ua/>

http://stud.com.ua/13552/kulturologiya/istoriya_mistetstv

Хід уроку

1. Організаційна частина: (2 хв.)

перевірка наявності учнів;

перевірка готовності учнів до уроку.

2. Актуалізація опорних знань учнів: (12 хв.)

2.1. Ознайомлення учнів із темою та навчальними цілями уроку.

2.2. Перевірка домашнього завдання

цитати з теми

«мозковий штурм».

2.3. Коментар відповідей.

3. Формування нових знань: (56 хв.)

повідомлення нової навчальної інформації

перевірка випереджувальних завдань.

Робота за планом уроку:

Концепція культури та екології.

Становлення постмодерну як нового світогляду.

Світовий розвиток постмодерну.

Національна і глобальна екологічна політика.

Основні міжнародні та національні державні і громадські екологічні організації та рухи.

Сучасне мистецтво в Україні

Екологічний імператив розвитку.

4. Закріплення нового матеріалу: (15 хв.)

Видання завдань для самостійної роботи.

Пояснення послідовності виконання:

- ✓ складання екологічного плакату з окремих картинок

✓ складання відповідностей завдань і рівнів екополітики.

Запитання вікторини.

Гра «Що у скриньці».

Перевірка правильності виконання учнями вправ у дошки.

Перегляд мотиваційного відеоролика «Глобальні екологічні проблеми в соціальній рекламі»

5. Підведення підсумків уроку: (5 хв.)

аналіз діяльності учнів у процесі всього уроку;

аналіз причин помилок, зроблених учнями на уроці, засоби їх усунення;

повідомлення та обґрунтування оцінок;

видача домашнього завдання.

ПЛАН-КОНСПЕКТ УРОКУ:

СЛАЙД 1

1. Організаційний момент

1.1 Привітання учнів

1.2 Підготовка аудиторії до заняття, перевірка наявності учнів

2. Актуалізація опорних знань:

2.1. Ознайомлення учнів із темою та навчальними цілями уроку

Викладач екології: Це «Говорить Україна» в Державному навчальному закладі «Міжрегіональне вище професійне будівельне училище м. Краматорська»!

Викладач культурології: І ми, ведучі програми, Марина Гардаш та Марина Мікуліна вітаємо Вас!

СЛАЙД 2

Викладач екології: Міжнародний досвід і співробітництво у галузі охорони навколишнього середовища в контексті постмодерністської моделі світу в західній та українській інтерпретаціях – ось тема нашої програми сьогодні!

Зверніть увагу на бланки, які видані всім присутнім. Протягом програми ви можете робити нотатки та користуватись для участі в дискусії.

Викладач культурології: Сьогодні в програмі ми розглянемо наступні питання:

СЛАЙД 3

1. Концепція культури та екології.
2. Становлення постмодерну як нового світогляду.

3. Світовий розвиток постмодерну.
4. Національна і глобальна екологічна політика.
5. Основні міжнародні та національні державні і громадські екологічні організації та рухи.
6. Сучасне мистецтво в Україні
7. Екологічний імператив розвитку.

2.2. Перевірка домашнього завдання

СЛАЙД 4

Викладач культурології: Епіграфами нашої програми сьогодні стануть висловлювання письменників доби модерну, яку ми розглядали на минулій програмі. Шановні глядачі, які цитати з теми ви знаєте?

Очікувані відповіді учнів:

1. "Всі ми діти одного корабля на ім'я Земля, значить, пересісти з нього просто нікуди ... Є тверде правило: встав вранці, умився, привів себе в порядок - і відразу ж приведи в порядок свою планету. "Антуан де Сент-Екзюпері (французький письменник, поет)

2. М. Рильський у «Карпатських октавах» урочисто заявляє:

Благословенний час той і година,
Коли земля ця цвітом процвіла...
Благословенна кожна полонина
кожний порух свіжого стебла...

3. Над робочим столом Остапа Вишні висів аркуш паперу, де викладалась письменницька програма сатирика-гумориста, в якій, крім іншого, значилося, що він має «думати і писати про винищувачів природи». Він говорив, що браконьєри — це люди, в яких замість сердець — «торбочки з м'язів».

Викладач екології: Перша частина нашого ток-шоу називається «Мозковий штурм». В ній ми перевіримо як ви засвоїли матеріал попередніх передач та як обробили інформацію дома!

Викладач культурології:Пропонуємо ряд запитань. Увага на слайди презентації!

Назвіть автора модерніста

СЛАЙД 5,6,7,8,9,10,11,12 (метод бліц-опитування)

Очікувані відповіді учнів з дисципліни культурологія:

1. Ван Гог
2. Матісс
3. Пікассо
4. Малевич
5. Далі
6. Кандінський
7. Гауді
8. Городетський

СЛАЙД 13

Викладач екології: А тепер питання з екології!

Що передбачає Державна екологічна програма у сфері прогнозування, програмування і планування захисту оточуючого середовища?

Очікувані відповіді

– створення системи місцевих, регіональних та загальнодержавних екологічних програм;

– вироблення і впровадження програм екологічної освіти, виховання і екоінформації;

– участь у міжнародних програмах ліквідації наслідків Чорнобильської аварії, регіональних природоохоронних заходах на Чорному і Азовському морях, Дніпрі, Дунаї, Карпатах, Донбасі.

СЛАЙД 14

Викладач екології: Основними методами екологічного прогнозування є....

Очікувані відповіді

– *метод аналогій* – порівняння прогнозованого явища з добре відомими і дослідженими явищами і процесами;

– *екстраполяція* – поширення закономірностей, тенденцій, висновків, отриманих із попередніх достатньо вивчених спостережень;

– *експертні оцінки* – оцінювання тенденцій майбутнього розвитку найкращими спеціалістами у даній сфері дослідження;

– *моделювання* – побудова *імітаційних моделей* з урахуванням бажаної або ймовірної зміни прогнозованого явища на певний період за наявними даними про масштаби і напрямки змін.

2.3. Коментар відповідей.

3. Викладення та вивчення нового матеріалу

Викладач культурології: Переходимо безпосередньо до питань нашого ток-шоу. По-перше, дозвольте представити Вам учасників:

- Представник міжнародної екологічної організації – Шестопал Степан
- Представник молодіжного екологічного руху України – Мендришора Руслан

- Культуролог – Мільчаков Анатолій
- Сучасний дизайнер – Ільченко Анастасія

Та експерти:

- Галерист, арт-директор галереї сучасного мистецтва - Чучін Вадим
- Український письменник – Маркін Микита
- Експерт з екологічної політики – Сердюк Артем

СЛАЙД 15

Викладач екології: *Концепція культури та екології.*

Наслідки людської діяльності перейшли всі регіональні кордони і набули планетарного характеру. Люди усвідомили реальні загрози глобальних змін. В умовах сучасної екологічної кризи ми по новому оцінюємо вплив людини на природу.

Культура, як засіб адаптації і організації життєдіяльності людей є важливим показником їхніх відносин між собою та навколишнім природним середовищем. Існує концепція культури й екології, яка стала основою нового наукового напрямку культурної екології, або екологічної культури. Культура є результатом розвитку взаємовідносин людини і навколишнього середовища, а від рівня культури залежить форма відносин з природним середовищем.

У наш час є підстави говорити про низький рівень екологічної грамотності та загальної екологічної культури не якоїсь окремої групи населення, а суспільства в цілому. Особливої уваги потребує учнівська молодь, бо саме в цьому віці формується ставлення людини до навколишнього середовища. Нова еколого – соціальна ситуація потребує вдосконалення освіти людей – виховання, навчання і екологічної пропаганди, «екологізації» суспільної свідомості. Людство повинно інтегрувати не тільки раціональне, а і емоційне ставлення людини до природи.

Щоб досконаліше розібратися у цій проблемі, учні будівельного училища провели соціальне опитування та його порівняльний аналіз.

Давайте звернемо увагу на екран!

СЛАЙД 16

ВІДЕОРЕПОРТАЖ «Стан сучасної екологічної культури в Україні»

Коментарі учня-журналіста, присутнього в залі. (Представлення відеоролика, графіків та діаграм)

СЛАЙД 17

Викладач культурології: Друге питання нашого ток-шоу: «Становлення постмодерну як нового світогляду».

Еволюція від модернізму до постмодернізму пов'язується з епохальною заміною європоцентричності процесами глобалізації, появою постколоніального світу. На стиках наук виникають нові знання, які провокують зміни у світогляді людини, формують сучасний образ світу як сукупності нелінійних процесів. Завдяки цьому формується ідея цінності екологічної індустрії, гуманістичної науки. У постіндустріальному суспільстві зазнають деконструкції традиційні цінності — влада, гроші, виробництво, а найважливішим товаром стає інформація. Змінюється ставлення до культурних надбань, змінюється і сам зміст культури.

Якщо ідеалом модернізму була свобода самовираження митця, то постмодерніст, упевнений у хаотичності навколишнього інформаційного світу, надає перевагу маніпуляції вже відомими чужими кодами. У постмодернізмі авангардистській установці на новизну протистоїть бажання опанувати досвід світової культури шляхом її іронічного цитування. Постмодернізм відверто стверджує, що текст не відображає реальності, а творить нову реальність. Сприйняття світу як грандіозного звалища накопичених людством артефактів, традицій, образів, стилів за умови того, що немає системи координат, принципової ієрархії цінностей, перетворює

художній текст на випадковий бріколаж, який постулює хаос як спосіб організації. Як змінюється культура постмодерну?

По-перше, відбувається переорієнтація з художнього твору на процес його створення;

По-друге, сенс твору переорієнтовується з автора на масову аудиторію, зростає роль тілесності, жесту, тобто - невербального спілкування;

По-третє, мистецтво не відображає життя, а прагне стати життям, що сприяє формуванню ігрового, альтернативного типу особистості;

І все більшу роль відіграють комп'ютерні методи створення артефактів.

У ХХ ст. мільйонне тиражування творів мистецтва, виникнення “віртуальних музеїв” на інтернетівських сайтах, розвиток міжнародної виставкової діяльності, просвітницького туризму, присутність елітарних текстів у побутовій рекламі й дизайні залучають до світу культури масового споживача, що перетворює наш світ на “музей без стін”.

СЛАЙД 18

Викладач культурології: Незважаючи на те, що сучасна культура – багатовекторна, еkleктична і плюралістична, природою передбачено систематизувати наш досвід. Митці виділяють ряд стилів, без знання яких ми не можемо розмовляти про сучасний постмодерний світ. Щоб нашим гостям все було зрозуміло, звернімось до експертів. Представляю вам Чучіна Вадима, галериста, арт-директора галереї сучасного мистецтва. Вітаємо. Розкажіть, які взагалі існують напрямки постмодерного мистецтва?

СЛАЙД 19

Галерист: Уособленням постмодернізму у сфері художньої творчості можна вважати **концептуальне мистецтво** (від лат. *conceptus* - ідея, думка, уявлення), що вимагає не емоційної реакції при його сприйнятті, а інтелектуального осмислення. Композиції в його творах складаються з "концептів" - предметів, що символізують атрибути сучасної цивілізації і виступають засобами її філософського осягнення. Перша презентація творів цього напрямку відбулася у 1969 році (США).

Боді-арт - напрям мистецтва, який досліджує фізичні реакції людського організму, перетворює людське тіло на річ, на об'єкт для маніпуляцій, на матеріал для творчості. Інколи боді-арт розглядається як різновид перформансу. На представленій фотографії засобами боді-арту втілена ідея єдності людського тіла і природи.

СЛАЙД 20

Енвайронмент – середовище, одна з інтердисциплінарних форм постмодернізму, що займає проміжне положення між скульптурою та архітектурою малих форм. Виникає в 1960-ті роки і являє собою аранжування навколишнього простору за допомогою сполучення створених художником об'єктів з "готовими" елементами навколишнього середовища. Зверніть увагу на фото – звичайні люди в поєднанні зі скульптурою стають частиною мистецтва.

Ленд-арт - земляне мистецтво, що використовує як художній матеріал природні об'єкти. Твори ленд-арту досягають величезних розмірів і повністю сприймаються тільки з великої висоти. Не лише витвір мистецтва, а й елемент ландшафтного дизайну. Популярною темою є збереження природних форм поряд з технологіями сучасності.

СЛАЙД 21

Поп-арт — напрям в образотворчому мистецтві 1950–1960-х років, що використовує образи продуктів вжитку. Образ, запозичений у масовій культурі, переміщується в інший контекст: змінюються масштаб та матеріал; оголюється прийом або технічний метод; виявляються інформаційні перешкоди та ін. Часто використовується в мистецтві плакату

Оп-арт - стиль сучасного мистецтва, який широко використовує оптичні ілюзії. Митці оп-арту досягають створення ілюзій руху або мерехтіння нерухомих об'єктів через зображення періодичних структур і влучне використання кольорів та форм. Зазвичай твори оп-арту носять абстрактний характер.

На цьому слайді представлені види акційного мистецтва. Всі вони у різний спосіб представляють проблему захисту прав тварин.

СЛАЙД 22

Хеппенінг – випадок, перенесення дії зі сцени в залу або на вулицю, об'єднання акторів і глядачів у театральній дії. Поєднує пластичні мистецтва, театр, музику, позахудожні феномени.

Перформанс – виник в 1970-ті рр. і полягає у виконанні певних, заздалегідь спланованих дій перед публікою ("мистецтво дії" – акція). Перформанс відрізняється від театру відсутністю просторово-тимчасових меж і ролей. Художник зображає тварину, еколог в центрі міста стає рослиною, натовп перетворюється на організовану виставу – флешмоб.

Інсталяція – установка, підкреслює самоцінність предметів (справжніх і бутафорських) та способів їх розміщення в замкнутому або відкритому просторі. В інсталяції гротескний характер добірки об'єктів демонстрації (газет, овочів, технічних пристроїв тощо) дозволяє багаторазово підсилювати містичний і алогічний характер тієї або іншої просторової "скульптури".

СЛАЙД 23

Стрит-арт — вуличне мистецтво. До стрит-арту належать малюнки на стінах і асфальті, 3Д картини, постери (некомерційні), трафарети, мозаїка тощо. Художники, що вибирають вулиці як свої картинні галереї, займаються стрит-артом у більшості випадків для того, щоб безпосередньо спілкуватися з громадськістю в цілому та привернути увагу до цього мистецтва як молоді, так і старшого покоління.

СЛАЙД 24

І останній напрямок – гіперреалізм, течія в сучасному мистецтві (живопису, скульптурі і кінематографії) 1990-2000-х років, що базується на фотографічно точному відтворенні реальності, і творчості європейських фотореалістів 1970-х років. Фарбою чи олівцем, в скульптурі чи в плакатному живопису – вони відтворюють природу з гіпердосконалістю.

Викладач культурології: дякуємо за змістовну відповідь. Чи є питання до Галериста?

Зал:

1. Великі кошти заробляють на продажу сучасного мистецтва?

СЛАЙД 25

Відповідь галериста: в світовому масштабі, щоб було зрозуміло, «Прапор» 1958 р. Художника Джаспера Джонса коштує \$110 млн в 2010 році. Серед українців – найдорожчий "Прощавай, Караваджо " Олександра Ройтбурд. \$ 97 тис. в 2009 р. Найдорожча фотографія Andreas Gursky, Rhein II (1999), \$4 338 500, 2011 р. А скульптура - «Людина, яка шагає» Альберто Джакометті, \$104,3 млн, 2010 р. Але це не середня вартість товару, як ви розумієте.

2. Ми побачили, що митці торкаються гострих політичних, соціальних проблем в своїй творчості. Чи пов'язують сучасне мистецтво з екологією?

Відповідь галериста: так, це дуже популярна тема. Все частіше проходять еко-виставки, еко-конкурси, в архітектурі набирає популярності еко-будівництво, енергоефективність. Перфоманси стають частиною руху за права тварин, відео мистецтво (фільми, мультфільми, реклама) розповсюджує інформацію про глобальні проблеми. Все це привертає увагу. Всі ми існуємо в постмодерному світогляді, а це означає, що ми стаємо митцями епохи постмодерну.

СЛАЙД 26

Викладач екології: Хочу акцентувати увагу на тому, що світова спільнота швидко реагує на виклики сучасності і екологічні питання розглядаються не лише в культурному контексті, а і на офіційному рівні – у сфері національної та глобальної екологічної політики.

Національна екополітика спрямована на розв'язання екологічних проблем у межах окремої країни. Але багато питань неможливо розв'язати у рамках окремих країн. Тому поряд з національною екополітикою, розвиваються

міжнародна регіональна екополітика (пошук шляхів розв'язання великих регіональних екологічних проблем, наприклад, захисту масштабних природних комплексів – морів, гірських систем, басейнів рік; допомога відсталим країнам регіону; транзитне перенесення забруднення та ін.) і *глобальна екополітика* (розв'язання екологічних питань планетарного масштабу – потепління клімату внаслідок забруднення, руйнування озонового екрану....).

СЛАЙД 27 (ШВИДКО)

Надаю слово представнику міжнародної екологічної організації – Шестопалу Степану.

СЛАЙД 28

Представник міжнародної екологічної організації : Охороною навколишнього природного середовища займаються багато міжнародних організацій та товариств. Провідна роль належить Організації Об'єднаних Націй (ООН) та її спеціалізованим органам. Одним з головних органів ООН є економічна і соціальна рада (ЕКОСОП), у рамках якої діють національні і регіональні комісії і комітети.

СЛАЙД 29

Програма ООН з навколишнього середовища (ЮНЕП) створена у грудні 1972 року. ЮНЕП має Раду керівників, Раду з координації і Фундацію навколишнього середовища. *До першочергових напрямів діяльності ЮНЕП відносяться:*

- здоров'я людини;
- охорона земель і прісних вод;
- захист світового океану;
- охорона тваринних і генетичних ресурсів;

- енергетичні ресурси;
- освіта;
- торгівля, економіка, технологія.

Одне з перших починань ЮНЕП — створення всесвітньої системи станцій спостереження (моніторингу) за станом і змінами біосфери. Під егідою ЮНЕП було проведено міжнародні симпозиуми з комплексного глобального моніторингу забруднення навколишнього середовища.

У рамках ЮНЕП працюють й інші міжнародні організації:

СЛАЙД 30

Всесвітня організація охорони здоров'я (ВОЗ) заснована у 1946 році, займається питаннями охорони здоров'я людини в аспекті її взаємодії з навколишнім середовищем, консолідується з ЮНЕП, МАГАТЕ та ін.

СЛАЙД 31

Міжнародне агентство з атомної енергетики (МАГАТЕ) створене у 1957 році для забезпечення ядерної безпеки і охорони навколишнього середовища від радіоактивного забруднення. Невиконання державами вимог МАГАТЕ може призвести до застосування економічних санкцій за рішенням Ради Безпеки ООН.

СЛАЙД 32

Міжнародна морська організація (ММО) існує з 1948 року і діє у сфері морського судноплавства і охорони морів від забруднення. За її участю розроблені концепції по боротьбі із забрудненням моря нафтою та іншими шкідливими речовинами.

СЛАЙД 33

Сільськогосподарська і продовольча організація ООН (ФАО) організована в 1945 році. Сфера її діяльності - сільське господарство і світові

продовольчі ресурси. ФАО підготувала ґрунтову карту світу, бере участь у багатьох екологічних програмах, активно співпрацює з ЮНЕП та ЮНЕСКО.

Крім названих провідних міжнародних організацій, у світовій спільноті функціонує безліч структур природоохоронного профілю, наприклад, Міжнародний реєстр потенційно токсичних хімічних речовин, Бюро ООН з надання допомоги при стихійних лихах, Європейська економічна комісія яка займається впровадженням мало- і безвідходних технологій і багато інших.

Викладач екології: Події останніх десятиліть свідчать, що в позитивному вирішенні екологічних проблем як локального, так і регіонального та глобального масштабів важливу роль стали відігравати громадські організації, рухи й окремі особи, які розпочали активну діяльність у галузі охорони довкілля. Значною мірою цьому сприяла гласність, поява в пресі об'єктивної інформації про причини розвитку глобальної екологічної кризи, про джерела забруднень і наслідки цього.

Стривожене станом природного середовища своїх регіонів, населення у всьому світі почало шукати шляхи виходу з ситуації, що склалася. Мені поступила записка з залу. Будь ласка Олександр, задайте своє запитання.

СЛАЙД 34

Олександр, репортер та глядач з залу: Відповідно до діючого законодавства громадяни України мають право на об'єднання в суспільні природоохоронні формування і на участь у заходах міжнародних неурядових організацій з питань охорони навколишнього природного середовища. Не сподіваючись на успішну роботу управлінського й державного апаратів, найбільш активні й екологічно освічені ентузіасти природоохоронної справи почали організовувати «зелені» організації й рухи.

Представник молодіжного екологічного руху України – Мендришора Руслан: Так, я і хочу розповісти про деякі з них!

СЛАЙД 35

З громадських організацій велику роботу щодо охорони довкілля проводить **Greenpeace** — **Зелений світ**, з котрою співпрацюють

представники громадськості нашої країни. Її головним завданням є недопущення радіоактивного забруднення біосфери, метою стала організація дій для запобігання деградації й руйнування екосистем як регіональних, так і глобальних, а девізом — «Діючи локально, мисли глобально!». Ця організація утворена в 1971 р. в Північній Америці. Вона діє в 30 країнах світу. В Україні почала працювати в 1990 році.

За роки існування ця організація зробила багато корисного для людства:

- вона довго, але успішно бореться за охорону морських тварин (китів, тюленів, черепах) і вод Світового океану;
- за припинення ядерних випробувань, збереження довкілля Антарктики, заборону міжнародної торгівлі шкідливими відходами та ін.

СЛАЙД 36

Всесвітній фонд дикої природи (WWF) це міжнародна неурядова організація, заснована 29 квітня 1961 року.

Головна мета Всесвітнього фонду дикої природи — зупинити деградацію природного середовища планети та побудувати майбутнє, в якому люди будуть жити в гармонії з природою.

Найбільша увага Фонду зосереджена на збереженні трьох біомов, які містять велику частину світового біологічного різноманіття:

- океани й узбережжя,
- ліси,
- прісноводні екосистеми.

З інших питань, якими опікується Фонд, заслуговують уваги:

- проблема зникаючих видів,
- розвиток стійкого виробництва екологічних товарів,
- та зміни клімату.

WWF працює з великою кількістю різних груп для досягнення своїх цілей, в тому числі інших екологічних організацій, урядами, бізнесом,

інвестиційними банками, вченими, рибалками, фермерами і місцевими громадами.

СЛАЙД 37

Ці організації співпрацюють з багатьма діячами культури та політики. Наприклад губернатор американського штату Каліфорнія Арнольд Шварценеггер активний борець із глобальним потеплінням, Вацлав Гавел, экс-президент Чехії, привселюдно сказав, що на виборах має намір віддати свій голос за Партію Зелених Чехії.

СЛАЙД 38

Леонардо Ді Капріо зняв документальний фільм "Одинадцята година", про проблеми глобального потепління й відновлення екосистеми планети. Памела Андерсон ініціювала кампанію проти парфумерної фірми "РОМ", керівники якої не бажають відмовлятися від експериментів над тваринами під час виробництва своєї продукції.

СЛАЙД 39

Шириться «зелений» рух у всьому світі. Активізували свою діяльність і природоохоронні організації України — Товариство охорони природи, асоціація «Зелений світ», численні екологічні центри, асоціації й фонди локального і регіонального масштабу (Національний екологічний центр, Всеукраїнське товариство краєзнавців, спілка «Чорнобиль», «Зелений рух Буковини» та ін.). Сприяють екологічній освіті й поширенню серед населення екологічної інформації нові «зелені» газети та часописи: «Зелений світ», «Екологія і здоров'я», «Вісник Чорнобиля», «Ойкумена», «Набат», «Екологічні дзвони», «Рідна природа» та ін.

Викладач екології: Вагомим суспільно-політичним об'єднанням країни є створена в 1990 р. Партія зелених України. У них є власна фракція у Верховній Раді. Партія закликає об'єднатися навколо ідеї виживання людства!

Принципи міжнародної співпраці у сфері охорони навколишнього середовища ясні, але в їх реалізації залишаються проблеми. Ось тут нам і допомагають діячі культури!

Привітайте гостя нашої програми, особисто зацікавленого в питанні поєднання мистецтва і захисту навколишнього середовища. Студент-культуролог Мільчаков Анатолій.

СЛАЙД 40

Культуролог: Вітаю!

Викладач культурології: Розкажіть, з якою проблемою ви прийшли в нашу студію?

Культуролог: Протягом навчання я зацікавився, чи відповідає сучасна творчість потребам суспільства? Те, що ми робимо як художники, скульптори, літератори – чи приносить все це користь. Які завдання перед собою ставимо і чого досягаємо? Чи впливають художні засоби на свідомість глядача так, як ми мріємо? Дивлячись інтерв'ю, яке готували ваші журналісти, я ще більше замислююсь.

Викладач екології: Поділіться з нами результатами вашої праці.

Культуролог: Я вивчав сучасний доробок світового мистецтва в області екологічних питань. Зараз я представлю вам результати. Пам'ятаємо, головне питання, чи допомагають акції митців захисту природи.

Інсталяція Рашида Джонсона “ОргАн Антуана” , Галерея «Hauser & Wirth», Нью-Йорк. Серед рослин, висаджених в металевому каркасі приховано піаніно, на якому грає музикант. Ідея спорідненості природи і людини.

СЛАЙД 41

Еко-графіті – малюнки та написи мохом – мистецтво, яке живе. Британська художниця Анна Гарфорт (Anna Garforth) і Бельгійський дизайнер Стефан де Струк (Stefan de Struck)

СЛАЙД 42

Русалки ненавидять пластик – екологічний фото проект про забруднення світового океану. Фотограф Бенджамин Фон Вонг (Benjamin Von Wong). Він знайшов людей, які безкоштовно збирали пластикові пляшки. Його фото нагадали, що світові води забруднюються пластиком.

СЛАЙД 43

Екологічний проект “**Penalty**” («Штраф») – колаж про гумові відходи дизайнера і фотографа Менді Баркер (Mandy Barker). Автор просив через соцмережі надіслати їй фото м’ячів, викинутих на узбережжя моря. За 4 місяця він зібрав 769 м’ячів зі всього світу. Обробивши фото, отримав колажі – системи планет.

СЛАЙД 44

В іншому проекті **Soup** фотограф теж звернувся до проблеми забруднення океану – зібрав на узбережжі Тихого океану тони сміття, розклав його за кольором, матеріалом, місцем знаходження.

СЛАЙД 45

Тему забруднення океану разом з проблемами наслідків цунамі підіймає японець **Тадаши Кавамата**. Згідно приблизних підрахунків за 1 цунамі 2011 р. в Японії в океан було змито більше 20млн відходів.

СЛАЙД 46

«7 днів сміття» – фото проект фотографа Грегга Сегала. Розвиток людства –це накопичення сміття на планеті. Щоб реально оцінити масштаби участі в цьому кожної родини в США автор зробив проект – за тиждень родини накопичували все сміття. А потім Сегал сфотографував людей на фоні залишків. Цей соціологічний експеримент залишив по собі багато фото, на яких люди занурилися у все своє сміття, намагаючись не показувати огиди. В цьому бруді – все їх тижневе життя.

СЛАЙД 47

В Шотландії, на місці покинутої вугільної шахти, архітектор Чарльз Дженкс зміг перетворити 22 гектари пустельної території в один з найбільших парків регіону. З висоти пташиного польоту парк перетворюється в серію малюнків. За словами Чарльза Дженкса, пагорби колишньої шахти утворюють Чумацький Шлях і Туманність Андромеди.

СЛАЙД 48

Архітектура не залишається осторонь. Іранська студія VMDesign Studios запропонувала рішення для людей, що живуть в посушливому кліматі їхньої рідної країни. Так на світ з'явився проект Concave Roof - система подвійної даху для дому, призначена для збору і зберігання дощової води, а також для сприяння природному охолодженню.

СЛАЙД 49

З кожним днем архітектори всього світу усвідомлюють важливість своєї ролі у захисті навколишнього середовища, вони все частіше починають втілювати в життя так звані «зелені» проекти. На додаток до зниження споживання палива успішна зелена архітектура покращує комфорт проєктованих будівель, відновлюючи природну середу, що, безумовно, вносить внесок у захист екології нашої планети. Перші зразки цього підходу з'явилися в 70-ті роки ХХ століття. Психологи вважають, що наш душевний комфорт в більшій мірі забезпечує навколишнє середовище. Сучасні міста — одноманітні висотні будинки, вулиці, заповнені машинами і поспішають людьми, — аж ніяк не сприяють рівновазі душі, звідси стреси і погане самопочуття. У всьому світі вже давно прийшли до висновку, що необхідна гармонізація міського простору. Озеленення міст стало нагальною необхідністю.

СЛАЙД 50

Література, музика, театр і навіть кіномистецтво все частіше підіймають питання глобальних і регіональних екологічних проблем. Документальні та художні фільми, мультиплікація пропонують нам різні

форми сприйняття інформації, чіпляють за живе, примушують співчувати, відчувати особистісну відповідальність за нашу планету. Ролік в ю-тубі, плакат на вулиці, фотографія задимленої промзони або пейзаж зеленого гаю... хто знає, що саме штовхне пересічну людину замислитись над збереженням навколишнього середовища?

Викладач культурології: Дякуємо за виступ. Самі ви як вважаєте, чи достатньо на сьогодні зроблено для привернення уваги громадян до цієї проблеми?

Культуролог: Зроблено багато, велика кількість громадських і політичних організацій, навіть звичайних небайдужих людей опікуються різними екологічними проблемами. Але, як ми бачимо, ситуація не покращується. Тому ми повинні продовжувати.

Викладач культурології: питання до залу: перегляд цих прикладів сучасної культури наштовхнув вас на роздуми? Які саме зразки?

Орієнтовні відповіді:

1. Так, русалки на пластикових пляшках – дуже сильна робота.
2. Мене вразили фото людей на горах сміття.
3. А мені здалось дуже гарним кроком створення парків на покинутих шахтах. Для нас актуально – скільки розвалених заводів можна озеленити?

СЛАЙД 51

Викладач культурології: Сьогодні нашим гостем стала відома дизайнерка Анастасія. Її робота – уособлення постмодерної концепції глобального цитування. Використовуючи вторинний продукт вона створює сучасні арт-об'єкти, дає їм друге життя. Розкажіть, будь ласка, про вид мистецтва, в якому ви працюєте.

СЛАЙД 52

Дизайнер Ільченко Анастасія: Доброго дня. Серед видів сучасного мистецтва все більшу популярність набирає так званий Recycling Design – вторинний дизайн. Про що йде мова? Наприклад, життєдіяльність

пересічного німця призводить до появи півтонни сміття на рік. Це понад 37 тонн сміття щорічно в одній лише Німеччині. Далі доля сміття доволі банальна – утилізація або переробка. Цілком інакше «життєвий шлях» відходів може виглядати на вулицях Африки чи Азії. Тут бідні верстви населення підходять до процесу «утилізації» творчо, даючи відходам друге життя.

Продукти, які з'являються в процесі такої переробки, часом настільки креативні, що у Європі їх сприймають мало не як культові об'єкти. Зі «сміттьєвого мистецтва» і розвинувся цілий дизайнерський напрямок.

СЛАЙД 53

Продукти переробки стали настільки трендовими, що уже чотири роки, існує спеціальна премія в галузі Recycling Design (ресайкл дизайн).

В Африці та США будують домівки з пластикових плашок.

СЛАЙД 54

На узбережжі океану збирають втрачене гумове взуття, та роблять з них «екологічні» сувеніри.

СЛАЙД 55

А у містечку Вайль на Рейні навіть є спеціальний музей, у якому представлені роботи двох дизайнерів у галузі «сміттьєвого мистецтва». Це брати з Бразилії Фернандо та Умберто Кампанья, проекти меблів яких виставлені навіть у Музеї сучасного мистецтва в Нью-Йорку.

СЛАЙД 56

Британець Птолемей Елрингтон створює скульптури тварин з металевих покришок.

СЛАЙД 57

Німецький скульптор Ханс Шульц представив виставку «Сміттєві люди». Автор каже, що його мистецтво призначене не для музеїв або галерей, а для вулиць. Адже це – звернення до людства. Вони мають мету нагадати жителям, що планета Земля – це їхній дім і смітити в ньому не годиться. Крім

того, це своєрідна демонстрація того, як сучасне технологічне суспільство перетворює людину в купку сміття.

СЛАЙД 58

Вероніка Ріхтерова – художниця з Чехії, яка виготовляє рослинні скульптури з пластикових пляшок. PET-пляшки, які вона використовує для своїх робіт, вважаються більш сприятливою для екологічної ситуації альтернативою бляшанкам і виробам зі скла. Однак при нагріванні пластик виділяє велику кількість шкідливих речовин для навколишнього середовища. Таким чином митці з Чехії пропонують свій власний художній варіант утилізації відходів.

СЛАЙД 59

Старі компакт-диски – це один з найбільш шкідливих джерел забруднення навколишнього середовища. Потрапляючи в ґрунт цей продукт, завдає просто неймовірний шкоду екології. Саме так розсудив і фермер з Південноафриканської Республіки, що живе недалеко від Йоганнесбурга. Фермер просто взяв і прикріпив диски на будинок кількома стрічками по колу. Від світанку до заходу, будинок на пасовищах переливається з різних сторін всіма кольорами веселки.

СЛАЙД 60

У своїй останній колекції відомий американський світовий виробник верхнього одягу і взуття Timberland продемонстрував вироби, створені з... пластикових пляшок. Компанія об'єдналася з брендом Thread з Пітсбурга, щоб перетворити пластикові пляшки, зібрані на вулицях і в каналах Гаїті, в колекцію взуття, сумок та футболок. При цьому керівництво Timberland вважає, що партнерство з Thread важливо не тільки з точки зору екологічної стійкості. Адже воно не тільки дозволяє перетворити сміття, що забруднює екологію, на модні речі, але також має соціальну цінність у вигляді появи нових чистих районів і можливостей працевлаштування в одній із найбідніших країн планети (було створено близько 3500 нових робочих місць).

СЛАЙД 61

Незвичайна арт-хмара була представлена відвідувачам фестивалю Nuit Blanche в Калгарі дизайнерами з Wayne Garrett – інсталяція, що складається з 6000 відслужили свій термін ламп розжарювання, які зсередини висвітлювалися енергозберігаючими лампами CFL. Відвідувачі фестивалю мали можливість зайти під хмари і, смикаючи за металеві струни включати і вимикати різні його частини.

Всі ці приклади надихають нас на творчий підхід у питанні переробки вторинної сировини, примушують замислитись над важливими глобальними питаннями.

Викладач культурології: Дякуємо за яскравий виступ. Я бачу, зал має запитання?

Глядач тягне руку: Чи існують в Україні подібні починання?

Викладач культурології: Дякуємо за запитання. Звернемось до експерту з питань культури, який сьогодні у нас в гостях. Що ви можете сказати з цього приводу? Про сучасне мистецтво в Україні розповість письменник Маркін Микита.

СЛАЙД 62

Український письменник: умовно можна виділити декілька напрямків діяльності українців у цьому напрямку. Сьогодні вже казали про нашу участь в міжнародних організаціях з захисту навколишнього середовища. Увагу до цих питань ми привертаємо на всіх рівнях. Наприклад, регулярно проводяться міжнародні конкурси та фестивалі, присвячені подібній проблематиці. З яскравих можна назвати «4-й Блок» – це художньо-екологічний проект, заснований в 1991 році, до п'ятиріччя Чорнобильської аварії, учасниками ліквідації та молодими харківськими художниками. Проект названий в пам'ять про аварію на ЧАЕС 26 квітня 1986 року. А виставка трієнале стала всесвітнім художнім форумом, спрямованим на дії по захисту навколишнього середовища. Основна експозиція перших семи

триєнале проводилась у Харкові і експонувалася, крім України, в Данії, Великобританії, Туреччині, Швейцарії, Німеччині, Польщі, Росії і США.

СЛАЙД 63

Також містами України проходить щорічний міжнародний фестиваль екологічного кіно "ЕкоЧашка". В програмі – виступи екологів, економістів, архітекторів, майстер-класи і перегляд тематичних фільмів. Проект сформував насичену фільмотеку зі всіх куточків світу, наприклад на сайті можна подивитись фільм *The Babushkas of Chernobyl* 2015 г., США.

СЛАЙД 64

Арт-резиденція «Бірючий» проведе виставку своїх учасників на тему екологічної безпеки. Теми робіт митців виходять за рамки виключно дослідження екопроблем на острові Бірючий у Запорізькій області.

Екологічний світогляд в сучасній українській літературі теж проглядається. Приклади: "Територія Духу". Олега Андроса та Анжеліки Комарової. «Чи чули ви що-небудь про екологічний екстремізм? Чи може він мати місце в країні, в якій знищуються ліси та прибережні смуги заради їхньої забудови розкішними маєтками? Чи вірите ви в справжню безкорисливу Любов, не пов'язану з інтересами до грошей? Саме цих питань торкається Олексій Бурковський в романі «Зелений сполох».

СЛАЙД 65

Молоді митці приймають участь у виставках, пропонуючи нове бачення творчості. Група *ubik.* пропонує поглянути на новітні технологічні об'єкти, як реліктові залишки цивілізації. "Цим проектом ми піднімаємо проблему екологічної свідомості, необхідного для вирішення проблем, пов'язаних з екологією"

СЛАЙД 66

Виставка «Плюс 1° С. Кліматичні зміни мовою карикатуристів України і Швеції», висвітила проблеми глобального потепління і забруднення навколишнього середовища.

Безліч талановитої сучасної молоді приймають участь в фотоконкурсах, в міських суботниках, заходах, які направлені на збереження природи України.

Ведуча екології: наші глядачі отримали завдання перед початком токшоу підготувати вироби, які б поєднували ідеї сучасного мистецтва і боротьби з екологічними проблемами. Зараз ми продемонструємо вам їх.

грає музика

виходять моделі

Ведуча культурології: кожен з нас може зробити такі речі: *показати хенд-мейд вироби.*

СЛАЙД 67

Викладач екології: В сучасній науці є поняття «Екологічний імператив розвитку». Погляньте на слайд та запишіть визначення.

Екологічний імператив – звернена до людства вимога обмежити і зупинити згубне для природи господарювання і у своїй діяльності враховувати антропогенний тиск на довкілля і екологічну витривалість біосфери. Це дотримання всіх екологічних правил і вимог, обмежень і заборон, чинних і таких, що можуть виникнути у майбутньому, насамперед, збалансованість виробництва з природою, співіснування техносфери й біосфери згідно з концепцією збереження та відтворення останньої.

Експерт з екологічної політики – Сердюк Артем: Але позитивні зміни щодо екологічної безпеки людства ще не досягнули необхідного рівня!

Так, у *стратегії сталого розвитку США* з 16 пунктів тільки у 12 згадуються екологічні завдання, спрямовані на боротьбу із забрудненням!

Китайський “Порядок денний на XXI ст. – Біла книга Китаю про населення, навколишнє середовище і розвиток Китаю у XXI ст.”, побудований на аналогічних американським принципам з урахуванням місцевої специфіки.

Викладач екології: Інші розвиненні країни також не пропонують практично нічого нового. Вони пропонують старий природовитратний

механізм, доповнений інтенсифікацією виробництва, ресурсозбереженням та посиленням боротьби із забрудненням

Експерт з екологічної політики – Сердюк Артем: Японія впровадила “зелений валовий національний продукт” (порівняння економічного зростання з екологічними збитками). Але її стратегія також не враховує глобального екологічного аспекту. Подібна ситуація складається у Франції, Німеччині та ін.

Викладач екології: Підвищеною екологічністю відрізняється “План дії “Стійкі Нідерланди”, в якому зроблені спроби визначити межі споживання ресурсів для своєї країни, обумовлені допусковим глобальним забрудненням і витратами відновних і невідновних ресурсів. Але спосіб досягнення цієї мети залишається старим – ставка на високі технології .

Експерт з екологічної політики – Сердюк Артем: Українські вчені навіть пропонують замінити використання категорії “індикатори сталого розвитку” на більш суттєву “індикатори гармонійного розвитку”, у якій переважали б екологічні пріоритети:

- захист якості водних ресурсів
- якісне використання земельних ресурсів;
- обережне поводження екосистемами
- підтримка гармонійного сільськогосподарського розвитку;
- запобігання знищенню лісів;
- і ще багато іншого

Викладач екології: Таким чином, сучасні тенденції екологічної політики більшості високорозвинених країн показують, що потрібні зовсім нові підходи і методи формування екологічної безпеки та екологічної культури людей, і це залишається головним завданням людства на сучасне і майбутнє.

СЛАЙД 68

4. Закріплення нового матеріалу:

4.1. Видання завдань для самостійної роботи.

4.2. Пояснення послідовності виконання:

Викладач культурології: Сьогодні ми узнали багато нового, а наскільки підвищилась наша культура, давайте з'ясуємо!

- ✓ скласти екологічний плакат з окремих картинок (будь ласка, 1 доброволець – підійдіть до стенду та складіть змістовне зображення, і 2 варіант ми надаємо у зал).

Викладач екології: та

- ✓ 1 доброволець – на дошці складіть відповідності завдань і рівнів екополітики.

1. Національна екополітика	спрямована на розв'язання екологічних проблем у межах окремої країни
2. Міжнародна регіональна екополітика	пошук шляхів розв'язання великих регіональних екологічних проблем
	захист масштабних природних комплексів – морів, гірських систем, басейнів рік
	допомога відсталим країнам регіону у розв'язанні екологічних питань
3. Глобальна екополітика	розв'язання екологічних питань планетарного масштабу
	вироблення міжнародних угод і конвенцій, що є обов'язковими до виконання і – регулюють міжнародні стосунки у сфері

4.2. Відповіді на запитання вікторини:

Викладач екології: А поки глядачі міркують у дошки ми з вами проведемо невелику вікторину!

СЛАЙД 69

- Яка міжнародна організація, створена для підтримки і зміцнення міжнародного миру і безпеки, розвитку співпраці між державами? (ООН)
- Яка організація вирішує міжнародні проблеми охорони здоров'я населення Землі? (ВОЗ)
- Чим займається продовольча та сільськогосподарська організація ООН (ФАО)? (проблемою боротьби з голодом)
- Ця організація діє в 30 країнах світу, в Україні почала працювати в 1990 році, назвіть її! (Greenpeace)

Викладач культурології: А тепер запитання з культурології!

СЛАЙД 70

- Аранжування навколишнього простору за допомогою сполучення створених художником об'єктів з "готовими" елементами навколишнього середовища має назву. (Енвайромент)
- . Мистецтво, що використовує як художній матеріал природні об'єкти. (Ленд-арт)
- Стиль сучасного мистецтва, який широко використовує оптичні ілюзії. (Оп-арт)
- Напрямок сучасного мистецтва, який використовує вторинний продукт для створення арт-об'єктів. (Ресайкл-дизайн)
- Сучасне світобачення, етап розвитку культури людства, який характеризується еkleктичністю, багатовекторністю і гротескним цитуванням минулого досвіду. (Постмодернізм)

СЛАЙД 71

Викладач екології: А тепер давайте пограємось!

4.3. Гра «Що у скринці» . Учні повинні задавати навідні запитання.

У скринці елемент живлення (звичайна сольова батарейка) та поліетиленовий пакет.

Можливі описи батарейки: «Технологія виробництва цієї речі була розроблена і впроваджена у вжиток у 50-х рр. ХХ століття. Основні зміни торкнулися хімічного складу електроліту, який став більш лужним, що дозволило збільшити в рази щільність і термін придатності цієї речі..... Вона є дуже шкідливою для оточуючого природного середовища. Не можна викидати у сміттєві баки. Необхідно збирати і утилізувати.»

Можливі описи поліетиленового пакету: це один із типів контейнерів, які виготовляються із поліетиленової плівки, або пластикового текстилю, тонкого та гнучкого матеріалу, який не пропускає повітря і воду. Використовуються для зберігання і транспортування товарів, таких як продукти харчування, порошки, лід, журнали, хімічних речовини і відходи. Це поширена форма упаковки.

4.4. Перевірка правильності виконання учнями вправ у дошки.

Розглядання екологічного плакату та опису екополітик.

Викладач культурології: А на завершення надаємо вашій увазі відеоролик «Глобальні екологічні проблеми в соціальній рекламі»

4.5. Перегляд мотиваційного відеоролика «Глобальні екологічні проблеми в соціальній рекламі»

ВІДЕО

5. Підведення підсумків уроку.

5.2. Аналіз діяльності учнів у процесі всього уроку.

5.3. Аналіз причин помилок, зроблених учнями на уроці, засоби їх усунення.

5.4. Повідомлення та обґрунтування оцінок.

Завдання додому: вчити матеріал конспекту, підготувати доповіді на тему «Як зберегти планету», скласти тези «Причини формування постмодерного світогляду».

ВИСНОВОК

Представлена методична розробка нестандартного бінарного уроку у вигляді ток-шоу.

Урок спрямований на високі кінцеві результати, на підвищення рівня якості й ефективності навчання, на всебічний розвиток особистості.

Розвиває навчальну, пізнавальну діяльність учнів і керує нею, здійснюючи стимулювання, організацію, контроль, оцінювання діяльності, озброює учнів прийомами самостійної роботи, формує навички самоконтролю.

Підсумком уроку є виконання основної мети – показати взаємозв'язок між науками та їх співпрацю в багатьох аспектах. Розвинути в учнів інтерес до дій світової спільноти у галузі охорони природи.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Словник культурологічних термінів для студентів усіх спеціальностей заочної та денної форм навчання / уклад. О.Д. Паршакова. – Краматорськ : ДДМА, 2009. – 41 с.
2. Культурологія/ Безвершук Ж.О., Щербакова О.В. – К.: Знання, 2012. – 326 с.
3. Культурологія. Навчальний посібник. - К: КНЕУ, 2001.- 121 с.
4. Культурологія. Навчальний посібник /Гриценко Т. Б., Гриценко С. П., Кондратюк А. Ю. - К.: Центр навчальної літератури, 2007.- 392 с.
5. Культурологія: українська та зарубіжна культура. Навчальний посібник/ Зязюн І., Семашко В. та ін.; Ред. М.М. Закович. - К.: Знання, 2007.- 567 с.
6. Педос Н.Ю. Нестандартні уроки. Типи уроків. Планування уроку. <https://nataliyapedos.wordpress.com/2012/11/01/нестандартні-уроки-типи-уроків-плану/>
7. Дичківська І. М.Інноваційні педагогічні технології: Навчальний посібник. - К.: Академвидав, 2004. - 352 с.
8. Основи екології. Підручник. Андрейцев А.К. — К.: Вища шк., 2001. — 358 с.
9. Основи загальної екології. Білявський Г.О., Падун ММ., Фурдуй Р.С. — К.: Либідь, 1995. — 368 с.
10. Основи екології. Навчальний посібник / Л. Б. Лук'янова. – К. : Вища шк., 2000. – 327 с.
11. Джигирей В. С. Екологія та охорона навколишнього природного середовища: Навч. посіб. — К.: Знання, 2000.
12. Екологія людини: Підруч. для вищ. навч. закл. / О. М. Микитюк, О. З.
13. Злотін, В. М. Бровдій та ін. — Х.: Ранок, 1998.
14. Злобін Ю. А. Основи екології. — К.: Лібра, 1998.
15. Інтернет ресурси:

<http://artukraine.com.ua>

<http://www.ecobyt.ru>

<http://www.kulturologia.ru>

<http://waste.bei.org.ua>

<http://pryroda.in.ua/>

http://stud.com.ua/13552/kulturologiya/istoriya_mistetstv

ДОДАТКИ